

A köztársasági elnök az informatikai és hírközlési miniszter kezdeményezésére – az Állami Kitüntetési Bizottság javaslata alapján augusztus 20-a alkalmából

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje
kitüntetést adományozta

Dömölki Bálintnak,
az NJSZT tiszteletbeli elnökének, állami díjas matematikusnak, a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács szakértőjének.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje,
polgári tagozata kitüntetésben részesítette

dr. Dobai Péter
tagtársunkat,
aki a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaság-tudományi Karának dékánja, egyetemi tanár.

Az elismerésekhez őszintén gratulálunk és további eredményes munkát kívánunk.

A nyár rangos rendezvénye

Nyolc közép-európai ország kezdeményezte 1994-ben

12. Közép-Európai Informatikai Diákolimpia (CEOI 2005)

Országlista

A 12. CEOI-ra meghívott és benevezett országok: Bosznia-Hercegovina, Csehország, Észtország, Franciaország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Magyarország, Portugália, Románia, Spanyolország, Szlovákia.

Aranyak és magyarok

Aranyérmeket érdemelt ki *Dan Ionut Fecete* (Románia), valamint három lengyel diák: *Tomasz Kluczyski*, *Filip Wolski* és *Adam Gawarkiewicz*. A magyarok közül ezüstérmes lett *Ludányi Ákos*, bronzérmeket kapott *Acsai Péter* és *Vincze János*.

Egy ezüst és két bronz

A magyar csapat négy tagjából hárman dobogósok a pataki diákolimpián

Kovács Kálmán informatikai miniszter példaeértékűnek mondta a Patakon rendezett 12. Közép-Európai Informatikai Diá-

olimpiát, amelyen 12 ország 13 csapatának 52 versenyzője vett részt.

„Korunk egyik legnépszerűbb területe ma az információszerezés, az információval élés tudománya” – mondta Kovács Kálmán a záróünnepségen.

Nagyon komoly ma az a vetélkedés, amely az or-



szágok, a különböző nagy régiók között zajlik. A versenyben csak akkor tudunk talpon maradni, ha olyan generációkat nevelünk, amelyek igazán versenyképesek.

Észak-Magyarország 2005. augusztus 4.

A tartalomból

Díjazottjaink
2–4. oldal

ECDL
5–6. oldal

Neumann Újklub
7. oldal

Versenyfutás
8–9. oldal

Szakmai közösségeink
10–11. oldal

Olimpiai hangulatképek
12. oldal

Képes beszámolóink a 8–9. és a 12. oldalon

Díjazottjaink

lomban kiemelkedő tevékenységet folytató szakembereknek. 2005. augusztus 24-én, az „Informatika a Felsőoktatásban” konferencia keretében Debrecenben került sor az alábbi díjak ünnepélyes átadására:

Neumann-díj

a számítástechnikai kultúra kialakításában, a társadalom informatizálásában elért kimagasló eredményekért;

Társaságunk a hagyományoknak megfelelően idén is kiüntetésekkel adományozott az informatika szakmában, oktatásban, illetve az információs társadalomban kiemelkedő tevékenységet folytató szakembereknek.

Tarján-émlékérem

a számítástechnika oktatásában elért kimagasló eredményekért;

Kemény János-díj

35 éven aluliaknak alkotó és publikációs eredményekért.

A díjakat dr. Sima Dezső, az NJSZT volt elnöke, a Díjbizottság elnöke adta át.

A díjazottaknak gratulálunk és további eredményes munkát kívánunk!

A Kalmár-díjat

a számítástechnika alkalmazásában elért jelentős eredményeiért **Muszka Dániel** vehette át 2005 márciusában Szegeden, a Networkshop konferencián.

Neumann-díj



Iványi Antal

1965-ben vegyészmérnöki diplomáját a Veszprémi Vegyipari Egyetemen szerezte, 1969-ben az ELTE TTK-n végzett matematika-tanárként.

1972-ben számelméletből doktorált. Kandidátusi értekezését három évvel később *Lapozott és átfedéssel memóriájú számítógépek sebessége* címmel írta, doktori értekezését az algoritmusok hatékonysága témájából pedig 1984-ben védte meg.

Oktató- és kutatómunkájának fő területe az algoritmusok hatékonyságának elemzése. Ebből a témából ötvennél több idegen nyelvű dolgozata jelent meg (ezek egyharmada magyar, egyharmada pedig külföldi társszerzőkkel készült).

1965 óta egyetemi oktató. 1971 óta dolgozik az ELTE-n,

jelenleg egyetemi tanárként. Eddig három tankönyvet írt: *Az elméleti programozás alapjai* (1985, oroszul), *Bridge World Standard licitrendszer* (1998) és *Párhuzamos algoritmusok* (2003).

Tizenhárom szakkönyv fordításában vett részt. Az *Algoritmusok* (1997, 1999, 2001, 2003), az *Osztott algoritmusok* (2002), az *Új algoritmusok* (2003), az *Informatikai algoritmusok 1, 2* (2004, 2005) alkotó szerkesztője volt.

Lektorálta az *A számítógépek technikája* (Kovács Győző 1974), az *Operációs rendszerek* (1998) és a *Számítástechnikai kisszótár* (2003) című könyveket.

Hat nemzetközi konferencia anyagát szerkesztette.

Tagja az Annales Universitatis Budapest, Sectio Mathematica és az Alkalmazott Matematikai Lapok című folyóiratok szerkesztőbizottságának.

Létrehozta és kezeli az ELTE Információs Kar elektronikus könyvtárát.



Dr. Rutkovszky Edéné

Programozó matematikusai főiskolai oklevelét 1975-ben szerezte a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen. A diploma megszerzése után a KLTE Számológéppontjában helyezkedett el programozó matematikusként. 1989-ben beiratkozott a KLTE Természettudományi Karára, ahol 1992-ben számítástechnika szakos középiskolai tanári diplomát szerzett. Az egyetemi diploma megszerzése után számítástechnikai munkatársként dolgozott az ISZK-ban 2000 decemberéig, amikor a Matematikai és Informatikai Intézetbe került hasonló beosztásba. 1986 és 1989 között az OMFB kiküldetésében az akkor még létező KGST

külső intézetében, a moszkvai Nemzetközi Műszaki Tu-

dományos Információs Központban dolgozott tudományos főmunkatársként. Jelenleg a Debreceni Egyetem Informatikai Karának tanársegédje és Dékáni Hivatalvezetője. 2001–2004 között a Matematika és Számítástudományok Doktori Iskola hallgatója volt.

A Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Hajdú-Bihari területi szervezetében már csaknem 25 éve tevékenykedik. A 80-as évek elején több alkalommal is középiskolás számítástechnikai nyári tábor szervezett középiskolás tanulók számára. Jelenleg a szervezet megyei titkáráként előadások, konferenciák szervezésében vesz részt.

Oktatási tevékenységében elsősorban az adatbázis-kezeléshez, internet-technológiákhoz, informatika történetéhez, projekt-menedzsmenthez kapcsolódó előadásokat, gyakorlatokat tart.

Kutatási tevékenysége a web-technológiákhoz kapcsolódik.

Tarján-Emlékérem



**Borsányi
Katalin**

1966-ban szerzett matematika-fizika szakos tanári oklevelet az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Tanári pályáját a jászberényi Lehel Vezér Gimnáziumban kezdte. Később, az 1981-82-es tanévben akkori iskolájával, a zuglói Egressy Gábor Finommechanikai és Műszeripari Szakközépiskolával bekapcsolódott a szegedi JATE által kezdeményezett oktatási kísérletbe, amelynek célja a gimnáziumi és szakközépiskolai oktatás közötti „átjárhatóság” lehetőségének megteremtése volt.

A JATE-kísérlet fontos mérföldkö volt az életében, hiszen ennek kapcsán került kapcsolatba a számítástechnikával.

Még a személyi számítógépek hazai megjelenése előtt (1982-ben) kezdett tanítani zsebszámológép-programozást a matematika tantárgy keretében, majd az iskolaszámítógépes program beindításakor oktatóként és

szaktanácsadóként vett részt a tanártovábbképzésben, illetve végzett szakfelügyelői tevékenységet.

Posztgraduális képzés keretében 1986-ban szerezte meg másoddiplomáját az Eötvös Loránd Tudományegyetemen.

1993 tavaszán aktívan részt vett a Nemzeti Alaptanterv informatika részének – az Informatika és Számítástechnika Tanárok Egyesülete (ISZE) által történt – előkészítésében.

30 éves gyakorló pedagógusi háttérrel 1996-tól a Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. szerkesztőjeként folytatta munkáját. Először az ISZE-NTK számítástechnikai modul tankönyv-sorozat létrehozásán munkálkodott, amelyből három elnyerte Az év legjobb informatika tankönyve kitüntető címet a békéscsabai Info Konferencián, majd a sorozat egésze is megkapta az 1996-2000 legjobb informatika tankönyvsorozata címet is 2001-ben. 2003 óta a civil szférában tevékenykedik: szerkesztője az ISZE szakmai folyóiratának, az Inspirációnak, megszervezte és szakmailag irányítja a Magyar Internetező Nők (MINők) oktatóhálózatát is.



**Nyakóné
dr. Juhász
Katalin**

Matematikusként végzett 1976-ban a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. 1976-tól a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézetében (ATOMKI), 1988-tól a Debreceni Tanítóképző Főiskolán dolgozott. 1993 óta tanít a Kossuth Lajos Tudományegyetemen, a jelenlegi Debreceni Egyetemen.

1981-ben Summa cum laude minősítéssel egyetemi doktorrá avatták, melynek alapján 1999-ben PhD tudományos fokozatot kapott.

Oktatási tevékenységet közel húsz éve folytat. Az utóbbi időben az Informatikai Karon elsősorban nappali és levelező tagozatos informatikatanár szakos hallgatóknak tart szakmai és módszertani előadásokat, gyakorlatokat. A doktori képzésben oktatóként és témavezetőként vesz részt.

Kutatói munkájában elsősorban a számítógéppel támogatott oktatás és kutatás módszertani kérdéseinek tanulmányozásával foglalkozik, de emellett tudományos együttműködés keretében tevékenyen részt vesz az MTA Atommagkutató Intézete egyes kutatási feladatainak megoldásában, valamint a komplex mérési adatok feldolgozására szolgáló számítógépes feldolgozó programok fejlesztésében.



Tóth Tamás

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán matematika-fizika tanári szakán szerzett diplomát 1986-ban.

Már harmadéves egyetemista korától tanárként dolgozott a budapesti Leővey Klára Közgazdasági Szakközépiskolában. A diploma megszerzése után a tanítás mellett beiratkozott az ELTE TTK számítástechnika tanári kiegészítő szakára, ahol 1992-ben szerzett oklevelet.

1993 óta a budapesti Veres Péter Gimnázium informatikatanáraként és munkaközösség-vezetőjeként dolgozik, emellett évekig dolgozott az ELTE TTK-n, ahol óraadóként informatika tanítását, programozás-módszertant, szimuláció és modellezés tárgyakat tanított.

1993 óta tagja az Informatika-Számítástechnika Tanárok Egyesületének (ISZE).

Az ISZE keretében több módszertani tanfolyamot szervezett, és részt vett a kerettantervi bizottságok munkájában is.

1998 óta tagja a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Közoktatási Szakosztályának is.

A Veres Péter Gimnáziumban rendszeresen készít fel tanulókat informatika versenyekre, amelyeken tanítványai (pl. OKTV Alkalmazás Kategória. I. helyezés, Nemes Tihamér OKSZTV I. helyezés, Országos Logo verseny I. helyezés, Kalmár László verseny I. helyezés, Nemzetközi Informatikai Diákolimpia [IOI] ezüst- és bronzérem) igen értékes helyezéseket érnek el.

Tagja az Informatika OKTV, a Nemes Tihamér OKSZTV és az Országos Logo verseny vizsgabizottságainak.

1998 óta számos publikációja látott napvilágot, s több informatikatanönyv szerzőjeként is ismertté vált a neve.



**Verbászi
András**

Verbászi András Szerbia és Montenegró Teleház Szövetségének elnöke, a Délvidék számítástechnikai fejlődésének úttörője.

Építészeti főiskolai és közgazdasági egyetemi diplomái megszerzése után a számítástechnikával első ízben a Topola – Univerzal Kereskedelmi Vállalatnál ismerkedett meg, amelynek több mint tíz évig volt az igazgatója. Az első, Videoton számítógépekből álló rendszert az ő idejében állították fel, s kezdeményezésére Topolya több cége is áttért

az adatok számítógépen történő feldolgozására.

Nem ez volt az egyetlen úttörő munkája...

A Magyar Teleház Szövetséggel együttműködve be-

indította a teleház-mozgalmat: 2001-ben az akkori Jugoszláviában 66 teleház nyílt. Sok faluban ezek voltak az első számítógépek, s megkezdődött a teleházasok informatikai képzése is.

További állhatatos munkálkodásának köszönhetően az informatikai írástudás terjesztése ezzel koránt sem ért véget: 2001. január 9-én Verbászi András vezetésével és az NJSZT támogatásával megalakult az első topolyai ECDL-vizsgaközpont, amely azóta számos más településen is folytat képzést, s ma már több mint félezer ECDL-vizsgázóval büszkélkedhet.

Az elmúlt két tanévben informatikai „7 próbás” országos ECDL-versenyt szervezett: az „IT hétpróbán” a fiatalok az interneten keresztül mérettettek meg, míg a döntőbe jutottak a vizsgaközpontban mérték össze erejüket. Az elmúlt két évben több mint 300 általános és középiskolás diák versenyzett.

Kemény János-díj



Baranyi Péter

Baranyi Péter 1970-ben született Kalocsán. 1994-ben villamosmérnöki, 1995-ben mérnök-tanári diplomát szerzett, valamint 1999-ben 100%-os minősítéssel védte meg a Ph.D. disszertációját a Budapesti Műszaki Egyetemen. Jelenleg a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézetében (MTA SZTAKI) a Kognitív Látás Kutatócsoport vezetője és a BME Távközlési és Média Informatikai Tanszékének egyetemi docense. Munkája során világszerte több híres külföldi egyetemen és kutatóintézetben töltött be hosszabb-rövidebb ideig kutatói pozíciót – tématerülete neves professzorainak meghívására.

Nagy bonyolultságú modellező technikákhoz javasolt számítási komplexitás-csökkentő módszereket, majd a tenzorszorzat-modell transzformációt dolgozta ki, amely a rendszer- és irányításméleti feladatok tág osztályának lineáris mátrixegyenlőtlenségek megoldásán alapuló feladataiban egységesen és alkalmazható hatékonyan. Kutatásai során foglalkozott intelligens autonóm robot-navigációval és élőlények kognitív folyamatainak informatikai modellezésével is. Eredményeit több mint 30 nemzetközi tudományos folyóiratközle-

ményben és további közel 170 tudományos fórumon megjelent tanulmányban foglalta össze.

Munkájának nemzetközi elismertségét a Nemzetközi Gábor Dénes díj (2000), a Japán Tudomány és Technológia Központ Nemzetközi Osztálya által adományozott STA díj (2000), a SAMSUNG Young Scientist díj (2003), valamint tanulmányainak rangos nemzetközi fórumokon megjelent több mint 270 hivatkozása tükrözi.

Elméleti kutatásainak gyakorlati megvalósítására is sok figyelmet fordít, melyért a Magyar Tudományos Akadémia Ifjúsági díját (2000), Huszty Dénes emlékdíját (2002), az Év Kiemelkedő Fiatal Műszaki Alkotói díját (2002), valamint az MTA SZTAKI intézeti díját (2005) érdemelte ki. Robotvezérléssel kapcsolatos eredményeit a DELTA TV műsor is bemutatta 2001-ben.

A tudományos közéletben is aktív szerepet vállal. Kezdeményezte és mint alapítótag szervezte többek között a több magyar és japán egyetem tanszékét és ipari kutatóintézetének laboratóriumait összefogó Integrated Intelligent Systems Japanese-Hungarian Laboratory (2001), valamint norvég és magyar egyetemeket és kutatóintézeteket (MTA SZTAKI, BME, NTNU, PPM) összefogó Emerging Information Technology in Manufacturing (ITM) Norwegian-Hungarian Laboratory (2004) megalapítását.



**Kocsor
András**

Kocsor András 1971. május 5-én született Gödöllőn. Középiskolai tanulmányait Szegeden a Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumban végezte. Programtervező matematikus diplomát 1995-ben a József Attila Tudományegyetemen szerzett. Jelenleg az MTA-SZTE Mesterséges Intelligencia Kutatócsoport vezetőhelyetteseként, tudományos főmunkatársi munkakörben kutatómunkát végez mesterséges intelligencia té-

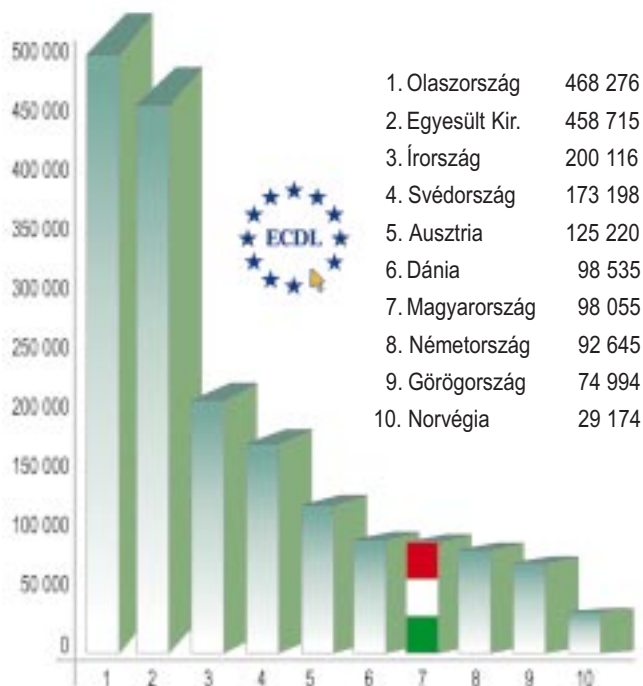
makörben. Eredményeket ért el a gépi tanulás elmélete és gyakorlati alkalmazása területén. Számos infokommunikációs technológiához kötődő projekt esetében volt projekt-, illetve témavezető.

Közel száz hazai és nemzetközi tudományos publikáció szerzője. Nyert Pollák-Virág Díjat, két alkalommal Akadémiai Ifjúsági Díjat, Huszty Dénes Emlékdíjat, 2003-ban az „Év kiemelkedő fiatal műszaki alkotója” lett, megkapta a HTE Ezüst Jelvény Kitüntetését. 2004-ben védett PhD-dolgozatának címe: *Kernel-based Feature Extraction and Speech Technology Applications*.

ECDL

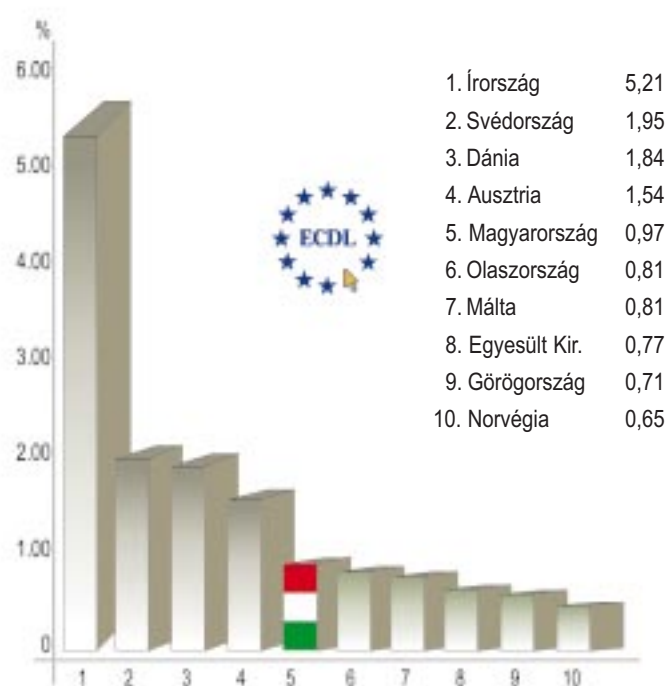
ECDL TOP 10 a bizonyítványt szerzetek száma alapján

2005 augusztusáig



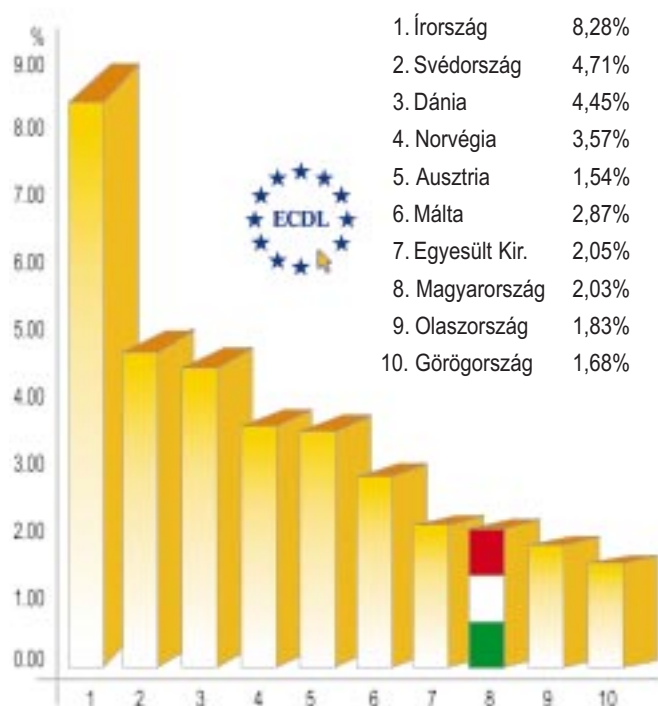
ECDL TOP 10 a bizonyítványt már szerzetek lélekszámhoz viszonyított aránya alapján

2005 augusztusáig



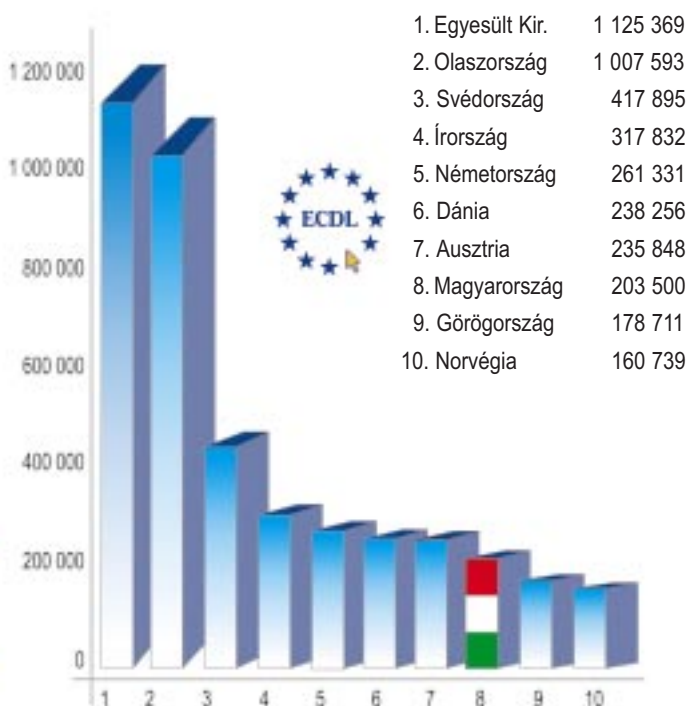
ECDL TOP 10 a vizsgázók lélekszámhoz viszonyított aránya alapján

2005 augusztusáig



ECDL TOP 10 a vizsgázók száma alapján

2005 augusztusáig



Én és az ECDL

Idén nyáron, a nemzetközi ECDL Alapítvány felhívására az ECDL Iroda „Én és az ECDL” címmel pályázatot hirdetett azok számára, akik úgy érzik, hogy az ECDL bizonyítvány különösen jó hatással van életükre, hétköznapijukra. A pályázóknak 100 szóban kellett megfogalmazniuk történetüket. A többi ECDL-ország győzteseivel együtt a hazai nyertes részt vesz a nemzetközi döntőn, amelynek eredményhirdetése októberben lesz, Svájcban.

A hazai verseny eredményhirdetésére szeptember második felében kerül sor. Köszönjük mindazoknak, akik történetüket megosztották velünk: a legjobb pályaműveket az eredményhirdetéseket követően lapunkban is közzé tesszük. Addig is, előzetesként és persze tanulságként, már most álljon itt egy írás, amelyet Buzainé Vass Ildikó terjedelmi okokból, s mert történetét a pályázattól függetlenül még 2002-ben vetette papírra, versenyen kívül juttatott el hozzánk:

Én és az ECDL, avagy a hóhér akasztása

Pályázaton, öröömre vagy bánatomra, – már eldönteni sem tudom – nyertem egy Windows XP számítógépet. Miután a kolleganőm és kislánya összeszerelték, elkezdtem nézegetni és nyomogatni – eléggé összevissza – a gépet. Szerencsém volt: kibírt! Igen ám, de már kikapcsolni nem tudtam! Felhívtam a sógoromat telefonon, akinek bölcs tanácsára hátul kikapcsoltam a szerkentyűt. Pár perc múlva hívott a keresztfiunk, aki igen megnyugtatóan közölte, hogy a legrosszabb megoldást választottam, mert lehet, hogy minden programot töröltem. Igazából nem lettem ideges, boldog voltam, hogy nem működik, a többit fel sem fogtam. Csak bámultam ezt a titokzatos lényt.

Ez volt az első napom a számítógéppel. Egy ideig a többi sem sikerült jobban. A sügőm, amit nem tudtam még eltüntetni, állandóan ko-

pogtatott, ásítózott, és időnként kiírta, hogy: „Zavarosban nem jó halászni!” Magam is így gondoltam, ezért beiratkoztam egy ECDL tanfolyamra, amely az iskolánkban indult. Mindenki kedvesen biztatott, mert akkor még nem tudták az informatikus tanárok, hogy én nem vagyok egy egyszerű és könnyű eset. Ma már azt hiszem, tudják! Én is!!

2002.június 19.

Az első csütörtöki napom még ma is rémálomszerűen él az emlékeimben. Először is egy olyan csoporthoz kerültem, melynek tagjai az Önkormányzattól jöttek, és már évek óta használták a számítógépet. Mellettük én még nyuszi sem lehettem, legfeljebb csak amőba. Tanárunk, *Timár Csaba* időnként megrendülten, megdöbbenően nézett rám, tekintete teljes elképedést, lemondást fejezett ki. Én csak hallgattam, hogy nyissuk le a fülecskét, töltsük ki az új ablakot, hozzunk létre parancsikont stb. Azt tudtam, hogy saját fülem hol van, bár már abban sem voltam teljesen biztos, a többit teljes homály fedte. A lábaim több alkalommal ki akartak vinni a teremből, ahol érzésem szerint semmi keresnivalóm nem volt. A helyzet csak romlott, amikor a flopit fordítva tettem be a gépbe, és Csaba csak laposfogóval tudta kiszedni. Ekkor tényleg kimentem, jól kibőgtem magam. Fiatalkollegám később megvigasztalt mondván: tanított ő már általános iskolásokat, biztos fog nekem is sikerülni, ha ők meg tudták tanulni. Becsületére legyen mondván, az első vizsgám sikerrel zárult.

Majd a word tanulásába kezdünk. Röpdöstem az örömtől, amikor Valika azt mondta, jelöljük a bekezdéseket a szövegben. Végre valami, amit én is tudok! Nagy büszkén raktam ki az entereket. Na ennek hamar vége lett! Odajött Valéria, s a következőt kérdezte. Ezek mik? Hát bekezdések! – hebegtem halálra váltan. Ő lesújtóan rám nézett, elvette az egerem, és leszedte valamennyit. Így tudtam meg, hogy itt a bekezdések az azonos formátumú sorokat jelentik. Ekkor már teljesen szellemi toprongynak éreztem magam. A tabulátorokról, a ctrl+tab-ról már

nincs is mit mondanom. A kékeszöld medence Kft című feladatból meg is buktam. Mire én legépeltem a szöveget, a többiek már a formázást is befejezték. Tanárnőm szerint én úgy gépelek, mint a villám: néha oda-csapok. A nyár örömeit számomra a word korrepetálások jelentették, így végül egy jó kis tabulátoros feladattal sikerült szeptemberben javítanom. Csak az nem volt világos előttem, hogy bírom én ezt ki hétig, mivel hét modulból áll az ECDL tanfolyam, így a vizsgák száma is hét... „Hetén mint a gonoszok” jutott eszembe a mondas.

Az adatbázis, a táblázatkezelés és a prezentáció vizsgáim kollegáim türelmének, óriási pedagógiai és szakmai tudásának köszönhetően sikeresen végződtek. De addig...!! Állandóan a nyakukra jártam, beültem az óráikra, és még ott is gyakoroltam, ha volt szabad gép. Öt percenként – volt, amikor egy – rohangásztam hozzájuk ma már számomra is nevetséges kérdésekkel. Szerintem a Himnuszról a balsorsot szívesebben látták volna már, mint engem. Sajnáltam végtelenül őket, de ha meg akartam tanulni ezt a sok érdekes, de még egyelőre borzalmas dolgot, akkor csak hozzájuk kellett mennem. Néha vittem nekik csokit, hogy valami jó is eszükbe jusson rólam, meg aztán ne csak én hízzak, hanem ők is. Az Excel vizsgám előtt még volt egy eléggé muris esetem. Tibor becsomagolva felvette egy flopira az iskola összes táblázatkezelés feladatát, hogy otthon is tudjam gyakorolni őket. Kedvesen adja át, és mondja, hogy be van csomagolva. Ösztönösen ránéztem a lemezre. Miért van ez becsomagolva? – kérdeztem, szerencsére csak magamban, mert már azt tudtam, hogy itt minden szó mást jelent, mint kint a normális életben. A megérzésem nem csalt meg, ugyanis Tibor mindjárt elmagyarázta, hogyan kell kicsomagolni az egyébként csomagolatlan lemezt. Ismét átéreztem a bölcs magyar közmondás igazát: hallgatni arany!

A hálózatok vizsgám is kisebb zökkenőkkel ugyan, de lezajlott. Valika és Csaba csúcsteljesítményt nyújtottak: megtanultam levelet írni,

küldeni, lett e-mail, freemail és ecdl címem, otthon internetem. Kettőjüknek legalább száz levelet, web lapot és egyebeket küldtem titkos másolat és egyéb formában. Azt csodálom, hogy kibírták. Valin már a kimerülés jelei kezdtek mutatkozni. Csaba elég jól tartotta magát, Erzsike még tudott türelmes lenni velem. Azt hittem, hogy ezen a vizsgán már nem fogok izgulni, de tévedtem. Csütörtök reggel hasmenés, fejfájás, hányás köszöntött, világvége hangulatba estem. Természetesen a vizsgán is bepánikoltam, de nem annyira, mint a Power Pointnál, és elég rendesen megcsináltam a feladatokat, persze ez saját véleményem. Robi IT tesztje ne-

kem már a földi meg a fűtös paradicsomot is jelentette. Tovább nem részletezem viszontagságaimat, de az biztos, hogy ezt az öt hónapot soha nem fogom elfelejteni. Több okból sem. Ezek közül a legfontosabbat szeretném kiemelni. Rájöttem, hogy a fiatalok milyen segítőkészek, türelmesek, önzetlenek tudnak lenni velünk, már nem egészen fiatalokkal. Rengeteg emberi kedvességet, tudást és hitet kaptam tőlük; hitet, hogy a világban van jó, érdemes élni, soha nem szabad feladni, lehet mindig igaz embereket, barátokat találni. És miután a „holvan” függvénnyel meglett a fejem, a mátrix-index függvénnyel megtaláltam a hozzávaló kódot, a leg-

maxabb max függvénnyel szeretném megköszönni mindazt, amit értem tettek ifjú kollegáim. Vizsgálma gondolva én is alkottam egy új függvényt: tér van-e hely? névvel (pl. zabszemnek)

Utóirat: gépem azóta már átesett a keresztségen, ettől kezdve „Potter, a kis varázsló” vagy egyszerűen Potti névre hallgat, a család kedvence, nekem pedig barátom, szellemi társam, munkám része. Az új érettségivel nem is boldogultam volna nélküle.

Potti azóta már külön szobát is kapott, ahol senkit sem zavarva békésen dolgozunk együtt.

Buzsáiné Vass Nikolett
magyar-történelem szakos tanár

Neumann Újklub

A tapasztalatok szerepe a szoftver- fejlesztésben

Ez év június 21-én került sor az NJSZT Újklub Szoftvertechnológiai Fórumának 12. rendezvényére. Ez az esemény egyben a Szoftvertechnológiai Fórum 3 éves évfordulóját is jelentette. Ebből az alkalomból Bélády László, a Fórum vezetője értékes szakmai áttekintést adott a Fórum korábbi, nemzetközi szinten is jelentős rendezvényeiről, amelyekre sikerült a szakma hazai és nemzetközi kiválóságait megnyerni előadónak.

Bélády László bevezetője után újból egy neves előadó, Victor Basili, a Univ. of Maryland professzora következett, aki „The Role of Empirical Study in Software Engineering” címmel tartott előadást.

Victor Basili, aki a szoftvermetrikák területén a világ egyik legismer-

tebb szakértője, arról beszélt, hogy a tapasztalatoknak jóval nagyobb szerepet kellene kapni a szoftverfejlesztési folyamat javításában. Kifejtette, hogy a korrekt méréseken (metrikákon) alapuló modellek segíthetik a vállalatokat abban, hogy saját körülményeiknek és igényeiknek megfelelően alakíthassák ki fejlesztési folyamataikat.

Ezután Karol Frühauf, az INFOGEM AG elnöke tartott előadást „The Non-virtual Reality of Testing or What’s Feasible in Real World Testing” címmel. Az előadó a közönség számára nagyon szemléletesen bemutatta, hogy a sok esetben gyakorlati szoftveriparban milyen hamis elképzelések és elvárások léteznek a teszteléssel kapcsolatban.

**Az előadások fóliái elérhetők
a Fórum honlapján:
<http://www.inf.u-szeged.hu/stf>**

A délutáni program keretében Bélády László irányításával kerekasztal-beszélgetésre került sor „Beyond Software, beyond Engineering” címmel. A meghívott résztvevők a következők voltak:

Prof. Victor R. Basili (Univ. of Maryland); Prof. H. Dieter Rombach, Prof. Jürgen Nehmer, (Univ. of Kaiserslautern); Karol Frühauf, President (INFOGEM AG,) Dörmölki

Bálint, tiszteletbeli elnök (NJSZT); Pataricza András, docens (BME), Gyimóthy Tibor, tszv. docens SzTE, Szoftverfejlesztés Tanszék.

A beszélgetés fő konklúziója a következő volt: a beágyazott rendszerekre alkalmazott hatékony szoftverek fejlesztése sok esetben megköveteli, hogy a fejlesztők programozási ismeretek mellett nagyon alapos hardvertudással és mérnöki hozzáállással is rendelkezzenek.

Nagyon tartalmas vita alakult ki arról, hogy a szoftveripar, illetve a felsőszintű informatikaoktatás mennyire van felkészülve erre a kihívásra, illetve elképzelések hangzottak el a legfontosabb teendőkről is.

A Szoftvertechnológiai Fórum következő rendezvénye várhatóan szeptember 26-án lesz. Témája a szoftverkarbantartás területe, aminek aktualitását adja, hogy szeptember végén Budapesten kerül megrendezésre a világ legjelentősebb szoftverkarbantartási konferenciája

Gyimóthy Tibor

**International Conference
on Software Maintenance:**

<http://www.inf.u-szeged.hu/icsm2005>

**A Fórum következő
rendezvényéről részleteket a
www.njszt.hu címen is közzélünk.**

Verseny – futás

Beszámoló

12. Közép-Európai Informatikai Diákolimpia (CEOI 2005)

Sárospatak, 2005. július 28 – augusztus 4.

Főtámogatók

- Oktatási Minisztérium
- Informatikai és Hírközlési Minisztérium
- MeH Elektronikus Kormányzat Központ

Támogató

- Sárospatak Város Önkormányzata

Arany-fokozatú támogatók

- Microsoft Magyarország Kft.
- Cisco Systems Magyarország Kft.

Fővédnökök

- Dr. Magyar Bálint miniszter
- Kovács Kálmán miniszter
- Dr. Baja Ferenc kormány megbízott

Védnökök

- Dr. Jánosdeák Gábor
Sárospatak polgármestere
- Dr. Kozma László dékán
(ELTE IK)
- Dr. Csirik János dékán
(SZTE TTK)

A CEOI rövid története

A Közép-Európai Informatikai Diákolimpiát (Central-European Olympiad in Informatics, CEOI) hivatalosan nyolc közép-európai ország kezdeményezte 1994-ben, a Nemzetközi Informatikai Diákolimpián (IOI) szereplők közvetlen utánpótlásának versenyeztetésére.

Az alapítók: Ausztria, Csehország, Horvátország, Lengyelország, Magyarország, Románia, Szlovákia, Szlovénia voltak. Az elmúlt évben az alapítók köréhez csatlakozott Németország, az alapítók közül azonban felfüggesztették Ausztria és Szlovénia tagságát.

CEOI-t eddig a következő országok rendeztek: 1994: Románia (Kolozsvár), 1995: Magyarország (Szeged), 1996: Szlovákia (Pozsony), 1997: Lengyel-



ország (Nowy Sacz), 1998: Horvátország (Zadar), 1999: Csehország (Brno), 2000: Románia (Kolozsvár), 2001: Magyarország (Zalaegerszeg), 2002: Szlovákia (Kassa), 2003: Németország (Münster), 2004: Lengyelország (Rzesow).

Legutóbb 2001-ben rendezték nálunk a CEOI-t, és 2008-ban került volna újra rá a sor, de a soron következő ország nem tudta vállalni az olimpiát, így a CEOI folyamatossága érdekében hazánk soron kívül vállalta a rendezést.

A lehetséges helyszínre 2004 júliusában kiírt meghívásos pályázaton hét város 8 középiskolája vett részt. A helyszíni bejárások és az azt köve-

tő mérlegelés alapján kiválasztott győztes, a sárospataki Árpád Vezér Gimnázium adott otthont a versenynek.

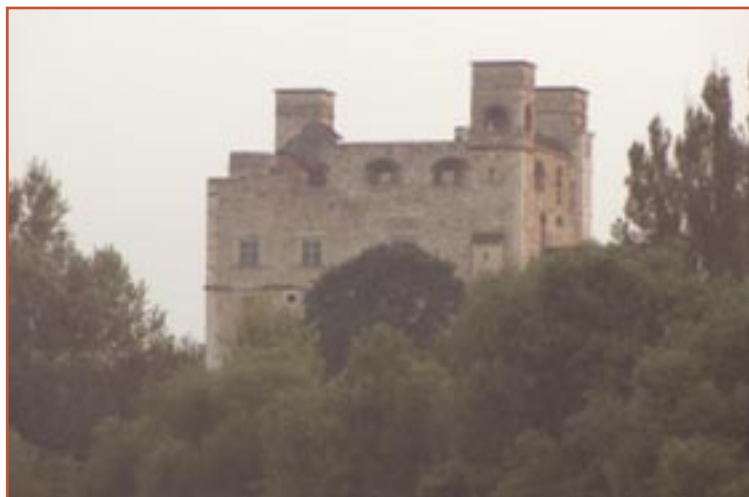
A 12. CEOI Sárospatakon, az Árpád Vezér Gimnáziumban

Résztvevők az alapító országok csapatai: Csehország, Horvátország, Lengyelország, Magyarország (a 2. sárospataki csapat versenyen kívül indult), Németország, Románia, és Szlovákia. Meghívott országok: Észtország, Franciaország, Hollandia, Spanyolország, valamint Bosznia-Hercegovina. Ez utóbbi csapat részvételének teljes költségét az olimpia költségvetéséből a rendező Neumann János Számítógép-tudományi Társaság fedezte.

A 12 országból közel 80 résztvevő és kísérő érkezett a nyolcnapos, gazdag kulturális programokkal kiegészített versenyre, amelynek fő szervezője a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, társszervezője pedig a sárospataki Árpád Vezér Gimnázium és Kollégium volt.

A versenyzőknek – a két verseny nap mindegyikén – 3-3 feladatot kellett megoldaniuk: algoritmikus feladatokra kellett hatékonyan működő programot készíteniük. A feladatok különböző nehézségűek voltak, a legjobbtól is komoly erőfeszítést igényelt a teljes megoldás, de részleges megoldást szinte minden versenyző készített.

A feladatok helyes megoldásait a Tudományos és Értékelő Bizottság automatikus értékelő rendszerrel ellenőrizte, s a verseny befejezése után nem sokkal már eredményt is hirdetett.



Olimpia festői környezetben



A legeredményesebb a lengyel csapat volt

A verseny győztese: *Dan Ionut Fechete* (Románia). A versenyen kiemelkedően szerepeltek a lengyel, a román és a horvát versenyzők. A magyar csapat 1 ezüst- és 2 bronzérmet szerzett. Az első magyar csa-

nagyobb létszámú internetes verseny.

Az internetes versenyen ketten értek el a hivatalos verseny győztesénél magasabb pontszámot: *Mohammad Mahimi* Iránból és *Tang Wenbin* Kínából.



Kovács Kálmán informatikai miniszter értékelőbeszédet mond

pat a 12 ország közül az 5. helyen végzett, szoros versenyben Szlovákiával és Németországgal. A versenyen kívül indult magyar második csapat is megelőzött 3 országot.

A hagyományos versennyel párhuzamosan internetes versenyt is hirdettünk, amelyen 47 országból 320 versenyző vett részt, közülük 211 küldött be értékelhető megoldást. A legtöbb résztvevő (102) Kínából volt. Sokan érdeklődtek Bulgáriából, Romániából és Vietnamból. Az eddigi diákolimpiák közül ez volt a leg-

A szakmai programok mellett tartalmas és gazdag kulturális programok, kirándulások, vetélkedők, szórakoztató rendezvények várták a résztvevőket. Ezek szervezésében kiemelkedő munkát végeztek az Árpád Vezér Gimnázium és Kollégium tanárai és diákjai. Az ő munkájuknak is köszönhető, hogy az egyik legsikeresebb, a korábbi hagyományainkhoz méltó CEOI-t rendezhettünk Sárospatakon.

Az olimpia alatt minden nap színvonalas újságból, valamint elekt-

ronikus faliújságon tájékoztattuk a résztvevőket az aznapi programról, étkezésről, időjárásról, valamint Magyarország, s közelebbről Tokaj-Hegyalja kultúrájáról, történetéről. Mindkettőben komoly szerepet kaptak az egyes programokon készült fényképek, videófelvételek.

A rendezvény zárásán a következő CEOI rendezője meghívta a csapatokat a 13. CEOI-ra, Horvátországba, Vrsar városába.



Arató Gergely, az OM politikai államtitkára üdvözlőbeszédet mond



Az aranyérem

A rendezvény teljes anyaga, feladatai, eredményei, kiegészítő programjai (újságok, fényképek, videók) megtalálható a CEOI hivatalos honlapján: <http://ceoi.inf.elte.hu/ceoi-2005>.

Dr. Zsakó László
a Nemzeti Bizottság elnöke

Az NJSZT támogatásával

2. IT HÉTPRÓBA: A VAJDASÁGI ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPISKOLÁSOK ECDL-VERSENYE

A Topolyai Oktató- és Vállalkozásfejlesztő Központ, valamint Szerbia és Montenegro Teleház Szövetsége által rendezett 2. IT HÉTPRÓBA, internetes előversenyében idén több mint 60 általános és középiskola közel 200 tanulója vett részt.

A versenyt a 4 modulós és 7 modulós kategóriában szerveztük meg.

Az előverseny legeredményesebb versenyzői jogot szereztek a döntőben való részvételre. A két kategória döntőjét Topolyán tartottuk meg az Első Jugoszláv Nemzetközi ECDL Vizsgaközpontban, az ECDL modulvizsgák nemzetközi követelményrendszere szerint:

– az 1. kategóriában (4 modulós) 24

versenyző szerzett részvételi jogot – a 2. kategóriában (7 modulós), 30 versenyző szerzett részvételi jogot.

Mi, mint szervezők e kiváló fiatal versenyzőknek külön kötelezettséget is vállaltunk:

– a döntő minden résztvevőjének, akinek a verseny során nem sikerült minden modulvizsgát letenniük, 2005 végéig lehetőséget biztosítunk arra, hogy a fennmaradt modulvizsgáikat díjtalanul letegyék és megszerezzék az ECDL START, illetve az ECDL bizonyítványt.

Köszönet a versenyzőknek, az őket támogató tanároknak és teleházas oktatóknak, az iskoláknak és teleházaknak, a szülőknek, és munka-

társainknak, hogy hozzájárultak a 2. IT HÉTPRÓBA sikeres megvalósulásához!

Külön köszönetet mondunk minden támogatóknak, akik hittek bennünk és támogatták a 2. IT Hétpróbát.

Az immár hagyományossá váló versenyt a következő tanévben is meghirdetjük. A felhívást 2005 szeptemberében tesszük közzé, az előversenyek 2005 októberében kezdődnek.

Viszontlátásra a 3. IT-Hétpróbán!

Verbászi András

*Szerbia és Montenegro Teleház
Szövetsége elnöke*

Eredmények

1. versenykategória (ECDL START)

A döntő legeredményesebb versenyzője: **Milovanovic Nemanja**

A magyar nyelvű versenyen 1. helyezést ért el: **Csizofszki Attila**

A szerb nyelvű versenyen 2. helyezést ért el: **Jovic Miodrag**

A magyar nyelvű versenyen 2. helyezést ért el: **Puhulák Laura**

A szerb nyelvű versenyen 3. helyezést ért el: **Skendzic Radovan**

A magyar nyelvű versenyen 3. helyezést ért el: **Koós Krisztián**

Legfiatalabb versenyző, aki ECDL START bizonyítványt szerzett: **Gyorgyevics Katalin**

Kategóriájában a legértelmesebb és legszebb e-mail levelek: **Palatinus Brigitta**

2. Versenykategória (ECDL)

A döntő legeredményesebb versenyzője: **Ivisacki Marko**

A magyar nyelvű versenyen 1. helyezést ért el: **Gajdos Tamás**

A szerb nyelvű versenyen 2. helye-

zést ért el: **Komlenac Damjan**

A magyar nyelvű versenyen 2. helyezést ért el: **Pesti Csilla**

A szerb nyelvű versenyen 3. helyezést ért el: **Vranic Nikola**

A magyar nyelvű versenyen 3. helyezést ért el: **Bálint László**

Topolya község legeredményesebb versenyzője:

Csikós Denisz

Kategóriájában a legértelmesebb és legszebb e-mail levelek

Gulyás Oldal Viktor



Szakmai közösségeinket bemutató sorozatunkban ezúttal az orvosi biológiai szakmai közösség vezetőivel beszélgettünk, egyebek között biz-

tonsági kérdésekről és az e-Egészségről is.

A szakmai közösség elnöke dr. Kozmann György, a Veszprémi Egyetem professzora; titkára dr. Surján György. Kérdéseinket a titkárnak tettük fel.



– **Hogyan mutatná be az Orvosi biológiai szakmai közösséget?**

– A szakosztály 1968-ban alakult, előzményei Kalmár László szegedi

professzor nevéhez fűződnek, ám az akkori eredmények reális, gyakorlati alkalmazására még nem voltak meg a gazdasági és informatikai lehetőségek.

Ma a tudományos tevékenység két fő szálon fut: az egyik a szakosztály számára hagyományosnak mondható orvosi jelfeldolgozás, a másik az orvosi ismeretábrázolás, ami a gyakorlati alkalmazások megjelenése óta vált fontossá. Ez az orvosi adatok informatikai eszközökre való leképezése,

ami lehetővé teszi, hogy az elektronikusan tárolt egészségügyi adatokat ne csak manipulálni lehessen, hanem logikai következtetéseket is le tudjunk belőlük vonni.

– ***A szakterület egy humán és egy mérnöki területet fog össze. A közös munka során ez milyen következményekkel jár a két oldal képviselői részéről?***

– A szakmai közösség mindig is a műszaki oldal és az egészségügyi szakemberek összefogásán alapult. Természetesen a közös munka mindkét fél részéről követel rálátást a másik területre.

– ***Ha jól tudom, létezik orvosbiológiai mérnökképzés is.***

– Indult egy ilyen másoddiplomás képzési forma a Műegyetemen néhány éve, aztán átmenetileg zátonyra futott. Mérnökök számára egészségügyi, egészségügyi szakembereknek műszaki ismerteket nyújtott, és a végén egyenértékű diplomát adott. Pontosan ez volt az, ami idővel akkreditációs nehézségeket vetett fel. Tudomásom szerint érdekes módon műszaki oldalról, mégpedig a diploma neve – orvosbiológiai mérnök – miatt. Azaz amiatt, hogy egy orvos, vagy egészségügyi szakember hogyan kaphat két-három év alatt mérnöki diplomát. Természetesen, ha műszaki orvosnak hívnák a diplomát, akkor nyilván az orvostársadalom háborodik fel rajta, mivel egy mérnökből sem lesz két év alatt praktizáló orvos. De úgy tudom, hogy mostanában ismét elindult ez a képzés.

– ***Milyen irányba halad Magyarországon az egészségügyi informatikai rendszerek alkalmazása?***

– A kilencvenes évektől kezdtek elterjedni a személyi számítógépek, s ez árban és technikában is egy olyan áttörést jelentett, ami lehetővé tette, hogy ott legyen a számítógép, ahol az információ keletkezik – gyakorlatilag a betegágy mellett –, és rögtön fel is lehessen dolgozni.

Másrészt, 92-93 táján jelentős változás volt az egészségügyben a teljesítményalapú finanszírozás megjelenése. Ez elemi érdeké tette minden egészségügyi intézmény számára, hogy az általa elvégzett tevékenységek, betegellátási események adatait és azokat számítógépre rögzítsék,

hiszen ilyen formában kellett ezekről jelentést küldeni a finanszírozóhoz.

Nem sokkal később világossá vált: a feljegyzésekhez olyan egészségügyi adatokat is hozzá lehet fűzni, amelyek nem feltétlenül a finanszírozást szolgálják, hanem az adott egészségügyi intézmény napi munkájában nyújtanak segítséget. Ennek a folyamatnak elég jelentős lökést adott a 90-es évek második felében egy világbanki hitelből megvalósult program, amely KTI azaz Kórházvezetést Támogató Információs program néven vált ismertté.

2003-ban a kormány létrehozta a Magyar Információtársadalom-Stratégia című dokumentumot. Ennek részeként az egészségügyi és szociális szférának is létrejött egy stratégiai célkitűzéseket és feladatokat tartalmazó dokumentuma. Az ebből levezetett programok során nagyon sok olyan szabványt kezdtek el fejleszteni, amelyek előkészítik az áttörést az orvos-informatika terén.

– ***Az Információs Társadalom Stratégia része az e-Egészség program is?***

– A Stratégia azt tűzte ki célul, hogy először hazánk három legelmaradottabb régiójában – Észak-Magyarországon, Észak-Alföldön és Dél-Dunántúlon –, majd később az egész országban létrejöjjön egy egészségügyi rendszer. Ez pontosan azt kísérli meg kiszolgálni, hogy ne elszigetelt módon dolgozzanak a régiók egészségügyi intézményei, hanem legyen egy olyan informatikai rendszer, ami lehetővé teszi az intézményközi kooperációt.

– ***Mi a helyzet az adatvédelemmel?***

– Én ezt a dolgot az otthoni biztonságunkkal szoktam illusztrálni: annak, hogy hány lakatot teszek a lakásom ajtajára, nyilván van valami reális határa. A lakáson nem azért van ajtó, hogy ne lehessen bemenni, akkor könnyebb lenne befalazni. Tehát csak annyi zárat fogok feltenni, ami nem akadályozza meg, hogy én magam is bejussak a saját lakásomba, és legfeljebb csökkenti a valószínűségét annak, hogy idegenek behatoljanak.

Egy túlméretezett adatvédelmi szemlélet jelent meg most Magyarországon, ami azt mondja, hogy ki-

sebb baj, ha én nem jutok be a lakásomba, fontosabb az, hogy más se jusson be. Én azért azt gondolom, hogy az egészségügyi adatvédelemnek nem az a lényege, hogy ne kerüljön illetéktelen kezekbe az adat, hanem az, hogy szolgálja a gyógyítás érdekeit.

– ***Orvosi részről mekkora a befogadókészség arra, hogy a mostaninál gyakrabban használjanak informatikai rendszereket?***

– E téren igen komoly szemléletbeli változtatásra van szükség és ez – az informatikai kultúra szélesebb körű terjesztése – szintén a szakmai közösség feladata. Ma azért már erősen kérdéses, hogy az az orvos, aki nem tudja az internetet, tudásforrásként használni, meg tud-e felelni a kor követelményeinek vagy elégtelenné válik az orvosi tudása.

– ***2002-ben az Önök szakosztálya szervezte az Európai Orvosi Informatikai Társaságok Szövetsége konferenciáját.***

– A szakmai közösség nem sokkal megalakulását követően tagja lett az ilyen jellegű szakmai szervezeteket összefogó európai társaságnak. Régi terv volt, hogy ezt a konferenciát, amit minden harmadik év kivételével megrendeznek, egyszer Magyarországra hívjuk. Egyébként nagyon jó szakmai visszhangja volt a konferenciának.

– ***Miben testesül meg ezen kívül a szakosztályi élet?***

– Szakterületünkön minden minden-nel kapcsolatban áll, e módon adva van az ESKI (Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet) és a szakosztály kapcsolata.

Ezen kívül a hazai konferenciákon, és a Neumann Kollokviumon való részvételben, de talán ezek most kissé háttérbe szorultak. A bőség zavarában vagyunk: sokféle hazai és nemzetközi konferencia van, és az uniós csatlakozás miatt többen inkább külföldre utaznak. Ez a hazai szintér jelentőségének változásával is járhat, és át is kell gondolni, hogy ebben a közegben hogyan is érdemes folytatni ezt a tevékenységet, és hogyan lehet a szakosztály hagyományos céljait érvényre juttatni.

Kereskényi Balázs

Olimpiai hangulatképek



Hírek a CEOI-ról

◆ Kossuth Rádió	július 27., 29.
◆ Info Rádió	július 28.
◆ Rádió Aktív	július 28.
◆ Budapest Rádió	július 29.
◆ Észak-Magyarország	augusztus 4.
◆ Népszabadság	augusztus 6.
◆ IT Business	augusztus 8.



**A Neumann János
Számítógép-tudományi Társaság
Hírlevele**

Elnök: Dr. Bakonyi Péter
Felelős szerkesztő: Alföldi István
Szerkesztő: Szedlmayer Bea

NJSZT titkárság
1054 Budapest, Báthori utca 16.
Tel.: (1) 472-2710, (1) 472-2720
fax: (1) 472-2739
e-mail: ecd1@njszt.hu;
honlap: www.njszt.hu
Nyomda: Repográf Kft.

Lapunk havonta 2300 példányban jelenik meg. Egyéni és jogi tagjainkon (cégek, vállala-

tok, intézmények) keresztül a szakma csaknem minden képviselőjéhez eljut, és naprakész információkat nyújt a Társaság, valamint a szakterület aktuális eseményeiről, újdonságairól.

Hírlevelünkben továbbra is közzéteszünk hirdetéseket, felhívásokat.

Ezzel kapcsolatban kérjük, forduljon titkárságunkhoz.

Következő lapzártá: 2005. szeptember 15.